

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 32132/12
Ilija KRSTANOVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući
11. rujna 2018. godine u vijeću u sastavu:

Kristina Pardalos, *predsjednica*,
Ksenija Turković,
Tim Eicke, *suci*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*,
uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen

7. travnja 2012. godine,
uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na
očitovanje koji je dostavio podnositelj zahtjeva,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENIČNO STANJE I POSTUPAK

1. Podnositelj zahtjeva, g. Ilija Krstanović, hrvatski je državljanin, rođen je 1972. godine i živi u Osijeku. Podnositelja zahtjeva pred Sudom je zastupao g. S. Baljak, odvjetnik iz Osijeka.

2. Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva tvrdio je posebno da je pri ostvarivanju prava na osobnu invalidninu zbog mentalnog poremećaja kao ratni veteran diskriminiran u usporedbi s drugim ratnim veteranima koji su imali poremećaje koji su se mogli pravodobno dijagnosticirati.

4. Dana 16. veljače 2015. godine Vlada je obaviještena o zahtjevu.

A. Okolnosti predmeta

5. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

1. Pozadina predmeta

6. Od 1991. godine do 1995. godine podnositelj zahtjeva sudjelovao je u ratu kao član vojnih i policijskih postrojbi. Nakon toga razvili su mu se određeni problemi u ponašanju i psihološki problemi zbog kojih je u travnju 2007. godine zatražio psihijatrijsku pomoć.

7. Dana 29. svibnja 2007. godine podnositelja zahtjeva pregledao je psiholog koji je utvrdio da on pati od kroničkog posttraumatskog stresnog poremećaja (u daljnjem tekstu: „PTSP”) i pokazuje simptome anksiozno-depresivnog poremećaja.

8. Podnositelj zahtjeva podvrgnut je psihijatrijskom liječenju. Požalio se psihijatru da mu se stanje pogoršava, pa mu je 19. lipnja 2007. godine psihijatar savjetovao da podnese zahtjev za prijem na liječenje u Psihijatrijskoj bolnici Vrapče.

9. Od 27. lipnja do 18. srpnja 2007. godine podnositelj zahtjeva liječen je u Psihijatrijskoj bolnici Vrapče zbog dijagnosticiranih trajnih promjena osobnosti uslijed PTSP-a i anksiozno-depresivnog poremećaja.

10. Dana 15. studenoga 2007. godine Područni ured u Osijeku Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: „Zavod”) potvrdio je na temelju nalaza stručnjaka da je poremećaj podnositelja zahtjeva (trajne promjene osobnosti uslijed PTSP-a) bio posljedica njegova sudjelovanja u ratu.

2. Postupak za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida i dodjelu pripadajuće osobne invalidnine

11. Dana 2. siječnja 2008. godine, na temelju svog mentalnog poremećaja, podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida i dodjelu pripadajuće osobne invalidnine pred Službom za društvene djelatnosti Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji (u daljnjem tekstu: „Osječki ured”).

12. Dana 3. siječnja 2008. godine Osječki ured proglasio je zahtjev podnositelja zahtjeva nedopuštenim zbog nepoštovanja roka za njegovo podnošenje. Konkretno, utvrdio je da se prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine br. 174/2004, u daljnjem tekstu: „Zakon o braniteljima iz 2004. godine”) zahtjev za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida i dodjelu pripadajuće osobne invalidnine po osnovi bolesti mogao podnijeti do 31. prosinca 2005. godine.

13. Podnositelj zahtjeva podnio je žalbu Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (u daljnjem tekstu: „Ministarstvo”) u kojoj je

tvrdio da je postao svjestan svog mentalnog poremećaja tek nakon isteka zakonskog roka i da stoga svoj zahtjev nije mogao podnijeti ranije. Zatražio je od Ministarstva da ispitaju njegov zahtjev i pritom uzmu u obzir posebne okolnosti njegova predmeta.

14. Dana 15. srpnja 2008. godine Ministarstvo je odbilo žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdilo odluku Osječkog ureda.

15. Podnositelj zahtjeva podnio je upravnu tužbu pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u kojoj je tvrdio da nije bio upoznat s tim uvjetom prije isteka zakonskog roka. Borio se sa svojim poremećajem više ili manje uspješno, a da pritom nije ni znao da zapravo ima poremećaj. Podnio je zahtjev za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida nakon što su liječnici službeno dijagnosticirali njegovo stanje. U tim je okolnostima utvrđivanje roka do 31. prosinca 2005. godine bilo nepošteno.

16. Dana 25. svibnja 2011. godine Upravni sud odbio je upravnu tužbu podnositelja zahtjeva, potvrdivši obrazloženje nižestupanjskih tijela. Dodao je da mu je status ratnog vojnog invalida priznat tek u postupku pred tijelima Ministarstva. Činjenica da je Zavod potvrdio da je njegov poremećaj posljedica njegova sudjelovanja u ratu stoga nije bio relevantan.

17. Kasnije je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske u kojoj je tvrdio da je pri ostvarivanju statusa ratnog vojnog invalida i dodjeli pripadajuće osobne invalidnine diskriminiran u usporedbi s drugim ratnim veteranima čiji su se poremećaji pojavili ranije i zbog čega su oni mogli pravodobno ostvariti taj status.

18. Dana 11. siječnja 2012. godine Ustavni je sud proglasio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom kao očigledno neosnovanom. Ta je odluka podnositelju zahtjeva dostavljena 8. veljače 2012. godine.

19. U međuvremenu je 29. listopada 2008. godine Područna služba u Osijeku Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje podnositelju zahtjeva dodijelila invalidsku mirovinu nakon što je utvrdila da mu je profesionalna sposobnost za rad smanjena za 50 %, što je uzrokovala bolest koja je posljedica njegova sudjelovanja u Domovinskom ratu.

B. Mjerodavno domaće pravo

1. Zakon o braniteljima iz 2004. godine

20. Mjerodavna odredba Zakona o braniteljima iz 2004. godine, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. godine, glasi kako slijedi:

Članak 125.

„Zahtjev za priznavanje statusa HRVI iz Domovinskog rata na temelju bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti kao neposredne posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske može se podnijeti u roku 12 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.”

2. Nacrt prijedloga novog Zakona o braniteljima

21. U kolovozu 2017. godine Ministarstvo hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: „Ministarstvo”) objavilo je Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. U nacrtu je istaknuto da su se kod dijela hrvatskih branitelja posljedice ratnih trauma pojavile mnogo kasnije, a zbog zatvaranja roka za priznavanje statusa HRVI po osnovi bolesti onemogućeno im je ostvarivanje statusa HRVI iz Domovinskog rata i pripadajućih prava. Ministarstvo je stoga predložilo ukidanje roka za podnošenje zahtjeva po toj osnovi.

3. Zakon o braniteljima iz 2017. godine

22. Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine br. 121/2017, u daljnjem tekstu: „Zakon o braniteljima iz 2017. godine”), koji je stupio na snagu 14. prosinca 2017. godine, ukinut je rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti koja je posljedica sudjelovanja u ratu.

PRIGOVORI

23. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je pri ostvarivanju statusa ratnog vojnog invalida i prava na pripadajuću osobnu invalidninu diskriminiran na temelju prirode njegova poremećaja. Prigovorio je i na ishod postupka.

PRAVO

A. Navodna povreda članka 14. Konvencije u vezi s člankom 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju

24. Podnositelj zahtjeva pozvao se na članak 14. Konvencije u vezi s člankom 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju, koji glase kako slijedi:

Članak 14.

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.”

Članak 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

*1. Tvrđnje stranaka***(a) Vlada**

25. Vlada je tvrdila da, s obzirom na to da je Zakonom o braniteljima iz 2017. godine ukinut rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti koja je posljedica sudjelovanja u ratu, podnositelj zahtjeva mogao je podnijeti zahtjev nadležnim tijelima i ostvariti svoj status po toj osnovi. Pitanje na kojem se temelji ovaj predmet stoga je riješeno i daljnje ispitivanje zahtjeva više nije opravdano.

26. Vlada je zatim tvrdila da podnositelj zahtjeva nije ispravno iscrpio domaća pravna sredstva kada je htio ostvariti svoj status, da činjenično stanje predmeta nije obuhvaćeno područjem primjene članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju zbog čega nema razloga za primjenu članka 14. Konvencije, da se situacija podnositelja zahtjeva ne može usporediti sa situacijom ratnih vojnih invalida kojima je PTSP dijagnosticiran u okviru odgovarajućeg upravnog postupka kao neposredna posljedica njihova sudjelovanja u Domovinskom ratu te da utvrđivanje roka za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti u Zakonu o braniteljima iz 2004. godine nije bilo diskriminirajuće.

(b) Podnositelj zahtjeva

27. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je pokrenuo odgovarajući postupak čim je postao svjestan svog mentalnog poremećaja. U tim je postupku ispravno iscrpio sva domaća pravna sredstva. Nije mogao podnijeti zahtjev za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti dok nije znao da zapravo boluje od nečega.

28. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da se ne može postaviti rok za pojavu mentalnog poremećaja. Tvrdio je da su medicinska istraživanja potvrdila da se mentalni poremećaji mogu razviti čak dvadeset godina nakon traume. Zbog primjene roka iz članka 125. Zakona o braniteljima iz 2004. godine osobe kojima su poremećaji dijagnosticirani u tom roku uspjele su ostvariti svoj status i dodijeljena im je invalidnina, dok se on morao sam nositi sa svojom bolešću iako je njegov PTSP, koji su liječnici tek kasnije uspjeli dijagnosticirati, posljedica njegova sudjelovanja u ratu. Nije postojalo nikakvo razumno opravdanje za takvo diskriminirajuće zakonodavno rješenje.

29. Naposljetku, podnositelj zahtjeva tvrdio je da je svrha njegova zahtjeva Sudu ukidanje roka za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti i ostvarivanje prava na pošteno suđenje. Nije iznio zahtjev za pravičnom naknadom na temelju članka 41. Konvencije.

2. Ocjena Suda

30. Sud ne mora ispitati sva pitanja koja su iznijele stranke. S obzirom na novi razvoj situacije na koji mu je skrenuta pozornost Sud smatra da iz razloga navedenih u nastavku ne postoji objektivno opravdanje za daljnje ispitivanje prigovora podnositelja zahtjeva i da je stoga prikladno primijeniti članak 37. stavak 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„Sud može u svakom stadiju postupka odlučiti da izbriše neki zahtjev s liste slučajeva kad okolnosti dovode do zaključka:

- a) da podnositelj zahtjeva ne namjerava ustrajati u svojem zahtjevu, ili
- b) da je predmet riješen, ili
- c) da iz nekog drugog razloga koji utvrdi Sud više nije opravdano nastaviti s daljnjim ispitivanjem zahtjeva.

Međutim, Sud će nastaviti ispitivanje zahtjeva ako to traže interesi poštovanja ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima.”

31. Da bi utvrdio primjenjuje li se članak 37. stavak 1. točka (b) na ovaj predmet, Sud mora odgovoriti na dva pitanja: kao prvo, postoje li još uvijek okolnosti zbog kojih podnositelj zahtjeva izravno prigovara, te kao drugo, jesu li otklonjeni učinci moguće povrede Konvencije zbog tih okolnosti (vidi predmete *Pisano protiv Italije* (brisanje zahtjeva) [VV], br. 36732/97, stavak 42., 24. listopada 2002., *Sisojeva i drugi protiv Latvije*, br. 60654/00, stavak 97., 16. lipnja 2005., i *Kaftailova protiv Latvije* (brisanje zahtjeva) [VV], br. 59643/00, stavak 48., 7. prosinca 2007.).

32. Sud primjećuje da je u ovom predmetu podnositelj zahtjeva prigovorio da je utvrđivanje roka za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti u Zakonu o braniteljima iz 2004. godine bilo diskriminirajuće u pogledu osoba kao što je on, odnosno osoba kojima su poremećaji dijagnosticirani tek nakon toga.

33. Sud primjećuje da je Zakonom o braniteljima iz 2017. godine, koji je stupio na snagu u prosincu 2017. godine, ukinut rok na koji se prigovorilo (vidi prethodni stavak 22.). To znači da svaki ratni veteran, među ostalima i podnositelj zahtjeva, može podnijeti zahtjev nadležnim tijelima i ostvariti svoj status. Iz toga slijedi da više ne postoje okolnosti na koje podnositelj zahtjeva prigovara.

34. Sud zatim primjećuje da je ukidanje predmetnog roka upravo bila i svrha zahtjeva koji je podnositelj zahtjeva podnio Sudu i da on nije sadržavao zahtjev za pravičnom naknadom na temelju članka 41. Konvencije (vidi

prethodni stavak 29.). Stoga smatra da je u ovom predmetu ispunjen i drugi kriterij iz članka 37. stavka 1. točke (b) Konvencije (vidi prethodni stavak 31.).

35. S obzirom na prethodno navedeno Sud je zaključio da je predmetno pitanje riješeno u smislu članka 37. stavka 1. točke (b) Konvencije. Nadalje, uvjeren je da poštovanje ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i njezinim protokolima ne traži nastavak ispitivanja ovog dijela zahtjeva (članak 37. stavak 1. *in fine*).

36. Stoga se ovaj dio zahtjeva treba izbrisati s liste slučajeva Suda.

B. Navodna povreda članka 6. Konvencije

37. Podnositelj zahtjeva prigovorio je i na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije na ishod postupka koji je proveden povodom njegova zahtjeva za priznavanje statusa ratnog vojnog invalida i pripadajuće osobne invalidnine.

38. U svjetlu cjelokupnog materijala koje posjeduje, te u mjeri u kojoj su pitanja koja su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da taj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Iz toga slijedi da je nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. točke (a) kao očigledno neosnovan i mora se odbaciti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Odlučuje izbrisati zahtjev s liste slučajeva u dijelu u kojem se odnosi na prigovor na temelju članka 14. Konvencije u vezi s člankom 1. Protokola br. 1.;

Utvrdjuje da je ostatak zahtjeva nedopušten.

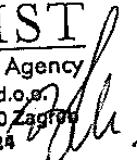
Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 4. rujna 2018. godine.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Kristina Pardalos
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramareka 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524

Prijevod, lekturu i pravnu redakturu napravila prevoditeljska agencija „Alkemist“ d.o.o. Zagreb. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja